

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoP/20/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2516200281
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daša Kontríková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2516200281.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: Q. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. XXX/X, C., zastúpená kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, dieťa rodičov: matka - X. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. XXX/X, C., otec - V. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XXX, o návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia, na odvolanie matky proti uzneseniu Okresného súdu Piešťany, č. k. 13P/22/2016-26 zo dňa 09. februára 2016, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvého stupňa s a m e n í tak, že otec maloletej dcéry je oprávnený stretávať sa s maloletou dcérou každú stredu v čase od 16:30 hod. do 17:30 hod. a každú sobotu v čase od 10:30 hod. do 11:30 hod. v obci C., za prítomnosti matky, do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

Matka je povinná dieťa na styk riadne pripraviť a pripravené v stanovenom čase odovzdať otcovi v mieste bydliska maloletej a otec je povinný na rovnakom mieste dieťa matke vrátiť.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa matka domáhala zákazu styku dcéry s otcom, resp. úpravy styku otca s maloletou tak, že otec by bol oprávnený stýkať sa s maloletou každú stredu od 17.00 hod. do 18.00 hod. len za prítomnosti matky, zamietol. Súd prvého stupňa po právnej stránke uznesenie odôvodnil poukazom na § 102 ods. 1, § 75 ods. 1, 2, 6 a 8, § 76 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.). Skutkovo uznesenie odôvodnil tým, že dôvody pre nariadenie navrhovaného predbežného opatrenia nie sú dané. Matka nepodala opravný prostriedok proti uzneseniu Okresného súdu Piešťany č. k. 13P/303/2015 - 15 zo dňa 17.12.2015 (právoplatné 20.01.2016), ktorým súd na základe postoja rodičov a kolízneho opatrovníka maloletej, ako aj s ohľadom na vek dieťaťa a vzťah otca k dieťaťu v období spoločného spoluzitia, upravil rozsah a podmienky stretávania otca s maloletou tak, že otcovi umožnil stretávať sa s dcérou dvakrát týždenne po jednej hodine v mieste bydliska matky, t.j. v C., bez prítomnosti matky. Súd preto skúmal najmä to, či od nariadenia predbežného opatrenia nastali také okolnosti, ktoré by odôvodňovali zmenu tohto súdneho rozhodnutia, účinky ktorého boli matkou zrejme akceptované (matka sa nedomáhala jeho zmeny). Pokiaľ ide o návrh matky zakázať otcovi styk s maloletou, súd uviedol, že pre takéto rozhodnutie musia byť hodnoverne osvedčené závažné okolnosti, z ktorých by bolo zrejmé, že styk otca s maloletým dieťaťom by predstavoval vážnu hrozbu pre život, zdravie a riadny vývin maloletého dieťaťa, čo v danom prípade zistené nebolo. Sama matka súčasne popri návrhu na zákaz styku navrhla pre prípad nezistenia okolností odôvodňujúcich zákaz styku, zmenu súdom stanovených podmienok realizácie práva otca na styk s maloletou, spočívajúcu najmä v jej prítomnosti pri styku. Potrebu nariadenia predbežného opatrenia odôvodnila okolnosťami, ktoré sprevádzali ostatné dve stretnutia otca s maloletou. Tvrdila, že otec porušuje podmienky stretávania stanovené predbežným opatrením nariadeným uznesením tunajšieho súdu č. k. 13P/303/2015 - 15 zo dňa 17.12.2015 tým, že s maloletou odchádza mimo územie obce C., pričom sama matka mala takéto porušenie podmienok osvedčené len pri styku realizovanom dňa 13.01.2016, kedy opustenie určeného územia na krátky čas priznal aj sám otec, tvrdiac, že toto konanie bolo vyvolané jeho fyziologickými potrebami, po vykonaní ktorých sa opätovne s maloletou vrátil

do miesta bydliska matky. Súd poznamenal, že o neexistencii úmyslu otca realizovať styk s maloletou mimo vymedzeného územia svedčí tá skutočnosť (vyplývajúca z vyjadrení matky, ako aj otca), že územie obce opustil až po hodine od začiatku styku, ktorého trvanie bolo rodičmi v ten deň vymienené na dve hodiny, nie teda hneď po prevzatí maloletej.

K zdôvodneniu potreby nariadenia predbežného opatrenia nerešpektovaním súdneho rozhodnutia už vydaného v tejto veci (úpravy styku) súd uviedol, že v prípade, ak otec ako povinný subjekt vo vzťahu k povinnosti realizovať styk s maloletou na súdom vymedzenom území dobrovoľne nerešpektuje súdne rozhodnutie, matka má možnosť podať návrh na výkon súdneho rozhodnutia za účelom donútenia otca (napr. ukladaním peňažných pokút) realizovať právo styku podľa súdom stanovených podmienok. Súd však nezistil, že by si matka takýto návrh podala. Súd nemal osvedčenú nevyhnutnosť zmeny súdneho rozhodnutia. Matka návrh odôvodňovala aj tým, že otec počas výkonu styku nezabezpečuje starostlivosť o maloletú riadne, čo vyvodila jednak z predpokladu, že otec s maloletou trávi čas len v aute a v žiaducom rozsahu sa jej nevenuje a jednak zo zistenia, že čaj, ktorý jej nachystala a otcovi odovzdala pred začiatkom styku, zostal nedotknutý. Súd však závery matky nepovažoval za odôvodnené a spôsobilé spochybniť starostlivosť otca o maloletú dcéru v rozsahu jednej hodiny.

Z podania matky je zrejmé, že za najzávažnejšiu okolnosť majúcu negatívny vplyv na správanie maloletej, ktorá je toho času plačlivá a silne naviazaná na matku, bol incident pri ostatnom styku otca s maloletou pred podaním návrhu dňa 13.01.2016. Po oboznámení sa so záznamom o podaní vysvetlenia otcom k priestupku proti občianskemu spolunažívaniu nahláseného matkou na OO PZ Vrbové súd zistil, že vyjadrenia rodičov k priebehu incidentu sú protichodné a riešenie tohto skutku v rámci priestupkového konania nebolo uzavreté, preto súd túto udalosť nemohol vziať za rozhodnú pri rozhodovaní o návrhu matky. Pokiaľ matka tvrdí zmeny v správaní maloletej v dôsledku predmetnej udalosti, súd matke doporučil, aby pôsobila na maloletú v záujme nápravy tohto stavu tak, aby stretávanie s jej otcom prebiehalo za čo najvhodnejších podmienok bez zbytočnej záťaže na psychiku maloletej, ktorá by mala byť vylúčená z účasti na riešení problémov medzi rodičmi. Súd zdôraznil, že otec má právo na udržiavanie pravidelného osobného styku s maloletou, s ktorou nežije v spoločnej domácnosti. Úprava styku predbežným opatrením je v súčasnosti daná len v nevyhnutnej miere za účelom zachovania vzťahu otca s maloletým dieťaťom. Pre jeho ďalšie obmedzenie v porovnaní s už nariadeným predbežným opatrením, by bolo potrebné osvedčiť vážnu zmenu vo vzájomnom vzťahu otca a maloletej. Z vyjadrenia ošetrujúcej lekárky súd nemal osvedčené, že by (či už v dôsledku incidentu, alebo iných okolností) došlo k významnej zmene v správaní maloletého dieťaťa, odôvodňujúcej nevyhnutnosť prítomnosti matky pri styku otca s maloletou (podľa vyjadrenia ošetrujúcej lekárky matka, ktorá bola poučená, aby dcéru pozorovala a aby v prípade zmien v jej správaní opätovne podstúpila vyšetrenie, sa k lekárke s maloletou už nedostavila). Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, súčasne prihliadajúc na stanovisko kolízneho opatrovníka maloletého dieťaťa, rozhodol súd tak, že návrh matky zamietol. Nemal za osvedčené také okolnosti, pre ktoré by bolo potrebné meniť úpravu podmienok a rozsahu stretávania sa otca s maloletým dieťaťom tak, ako súd nariadil uznesením č. k. 13P/303/2015 - 15 zo dňa 17.12.2015.

Proti tomuto uzneseniu podala odvolanie matka maloletej. Uviedla, že s predmetným uznesením nesúhlasí, nakoľko ide o zdravý psychický a fyzický vývoj maloletej, čo v tomto prípade nemôže byť splnené, lebo maloletá je odtrhovaná od svojej matky s hysterickým plačom, čo môže mať do budúcnosti fatálne následky. Ide o 16 mesačné dieťa, ktoré je silne citovo naviazané na matku. Proti uzneseniu, ktorým súd predbežne upravil styk sa neodvolala z dôvodu, že otec maloletej jasne pred kolíznou opatrovníčkou povedal, že ak bude maloletá plakať a nebude chcieť s ním odísť, nevezme si ju. Svoje slovo však nedodrжал a vôbec ho nezaujíma, či maloletá chce ísť alebo či plače. Matka s dcérou navštívila dňa 23.02.2016 psychologickú ambulanciu Mgr. M., ktorá sa vyjadrila, že odfňhanie od matky je pre dieťa frustrujúce a má to veľmi negatívny vplyv na detskú psychiku. Podľa matky nastali okolnosti, ktoré odôvodňujú zmenu rozhodnutia a i kolízna opatrovníčka pochybila, nakoľko najskôr neriešila danú situáciu privolaním detského psychológa. Ku svojmu odvolaniu pripojila žiadosť o zmenu kolíznej opatrovníčky a záznam zo psychologického sedenia zo dňa 23.02.2016.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací § 10 ods. 1 O.s.p. prejednal vec nielen obsahom a dôvodmi podaného odvolania podľa ustanovenia § 212 ods. 2 písm. a) O.s.p., pretože ide o vec, ktorú možno začať i bez návrhu, postupom bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 214 ods. 2 O.s.p., a dospel k záveru, že odvolanie matky bolo čiastočne dôvodné, preto odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa zmenil a upravil styk otca s maloletou za prítomnosti matky.

Podľa ust. § 102 ods. 1 veta prvá O.s.p., ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz.

Podľa § 76 ods. 1 písm. f) O.s.p., predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby niečo vykonal, niečo sa zdržal alebo niečo znášal.

Predbežné opatrenie slúži k dočasnému zabezpečeniu ochrany porušených alebo ohrozených práv účastníkov a je namieste ho použiť tam, kde sa vyžaduje okamžitý zásah súdu. Z charakteru predbežného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie, čo pre krátkosť času zvyčajne ani nie je dobre možné. Je však nutné, aby boli splnené základné predpoklady pre nariadenie predbežného opatrenia, a to buď potreba dočasnej úpravy pomerov účastníkov alebo existencia reálnej obavy, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený. Súdna prax vyžaduje i naplnenie podmienky, že predbežným opatrením sa nesmie vytvoriť nenávratný, nenapraviteľný stav v právnych vzťahoch účastníkov, ani že v dôsledku predbežného opatrenia nevznikne neprimeraná ujma účastníkovi a ujma povinného nesmie byť neprimeraná výhode, ktorú nariadením predbežného opatrenia získa druhá strana. Pre úspešnosť návrhu na nariadenie predbežného opatrenia je nevyhnutné, aby boli aspoň osvedčené (teda nemusia byť nepochybne preukázané) základné skutočnosti, potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ale i osvedčenie, že je dané nebezpečie bezprostredne hroziacej ujmy.

Matka odôvodňuje návrh na nariadenie predbežného opatrenia (ktorým žiadala zákaz styku, resp. aby bol upravený styk otca s maloletou tak, že otec by bol oprávnený stýkať sa s maloletou každú stredu od 17.00 hod. do 18.00 hod. len za prítomnosti matky) tým, že styk otca s maloletou Q. sa nerealizuje v zmysle už nariadeného predbežného opatrenia. Nemá záujem brániť otcovi v kontakte s maloletou, ale na druhej strane sa domnieva, že je potrebné chrániť dušené zdravie maloletej dcéry, nevystavovať ju zvýšenej psychickej záťaži a stresovým situáciám, aby sa z dlhodobého hľadiska jej duševné zdravie nezvratne nepoškodilo.

Súd prvého stupňa návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia zamietol v podstate tým, že prihliadol na stanovisko kolízneho opatrovníka a nemal osvedčené také okolnosti, pre ktoré by bolo potrebné meniť úpravu podmienok a rozsahu stretávania sa otca s maloletou tak, ako to súd nariadil uznesením č. k. 13P/303/2015-15 zo dňa 17.12.2015.

Z obsahu spisu vyplýva, že vo veci starostlivosti o mal. Q. B., nar. XX.XX.XXXX sa vedie konanie o návrhoch matky i otca na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej, spojené na spoločné konanie vedené pod sp. zn. 13P/266/2015, o ktorých nebolo doposiaľ rozhodnuté. Obaja rodičia zhodne žiadali zveriť maloletú do starostlivosti matky a súčasne určiť otcovi vyživovaciu povinnosť k maloletej a upraviť styk otca s maloletou, pričom v týchto častiach sa ich návrhy odlišovali. Vo veci starostlivosti o maloletú Q. boli podané návrhy na nariadenie predbežného opatrenia, pričom súd na návrh matky uznesením č. k. 13P/248/2015 - 16 zo dňa 22.10.2015 nariadil predbežné opatrenie, ktorým bola maloletá ponechaná v starostlivosti matky; na návrh otca bolo uznesením č. k. 13P/303/2015 - 15 zo dňa 17.12.2015 nariadené predbežné opatrenie o úprave styku otca s maloletou, v zmysle ktorého je otec oprávnený stýkať sa s maloletou každú stredu v čase od 16.30 hod. do 17.30 hod. a každú sobotu v čase od 10.30 hod. do 11.30 hod. v obci C., bez prítomnosti matky. Obe rozhodnutia súd sú právoplatné a vykonateľné.

V správe od kolízneho opatrovníka maloletého dieťaťa zo dňa 28.01.2016 sa uvádza, že na základe okolností uvádzaných matkou bola kontaktovaná detská lekárka maloletej MUDr. O. (pričom bola upovedomená o tom, že jej vyjadrenie bude dokladané ku konaniu o návrhu matky), ktorá potvrdila, že dňa 14.01.2016 bola v jej ambulancii matka s maloletou dcérou a to na základe udalostí z predchádzajúceho dňa. Matka mala pri vyšetrení uviesť, že maloletá neutrpela žiadne poranenia, no zažila šok, v dôsledku ktorého je plačlivá a nepokojná. Ošetrujúca lekárka v deň vyšetrenia nepostrehla na maloletej žiadne mimoriadne reakcie, avšak dodala, že u 15 mesačného dieťaťa sa jednorazovým vyšetrením nedá hodnotiť zmena psychiky. Maloletej boli predpísané kvapky Fenistil na ukľudnenie v

prípade potreby (napr. v prípade nepokojného spánku) a matka bola poučená, že v prípade zmien v správaní dieťaťa má lekárku opätovne navštíviť. Podľa vyjadrenia lekárky matka s maloletou ambulanciu už nenavštívila. V správe je ďalej uvedené, že príslušník OO PZ Vrbové, ktorý rieši oznámenie matky zo dňa 13.01.2016 týkajúce sa priestupku proti občianskemu spolunažívaniu (Práp. Q. X.) uviedol, že v tomto prípade zatiaľ nebolo rozhodnuté, obsah oznámenia matky nie je potvrdený, ani vyvrátený, predpokladané ukončenie tohto prípadu bude za približne 2 mesiace. Kontaktovaný bol tiež otec maloletej, ktorý sa dňa 27.01.2016 dostavil na ÚPSVaR Piešťany, pričom jeho vyjadrenia boli spísané do zápisnice prikladanej k správe. Otec potvrdil, že raz nemal v aute detskú autosedačku, avšak autom sa vzdialili od domu len na pár metrov, pričom v tom čase držala maloletú v náručí priateľka otca; túto situáciu otec nevyhodnocoval ako nebezpečnú pre dcéru. Dodal, že v aute nosí autosedačku stále, nedovolil by si zanedbať bezpečnosť maloletej. Ďalej uviedol, že vzhľadom na to, že s maloletou má určený styk v rozsahu jednej hodiny, nosí so sebou piškóty, banán, mandarínky, detské džúsy, ktoré maloletej ponúka a preto vylúčil, že by bola pri ňom smädná a hladná. Ku skutočnosti, že maloletá pri odovzdávaní plače, uviedol, že jej plač po chvíli prestane, pričom tento problém by neoznačoval za závažný, podľa neho deti zvyknú plakať pri odchode od matky.

Zo záznamu z psychologického sedenia z Centra pre rast osobnosti zo dňa 23.02.2016, centrum je zrejme, že centrum odporúča psychologické vyšetrenie maloletej Q., za prítomnosti oboch rodičov a preskúmanie situácie z pohľadu oboch rodičov. Odporúča aj terapeutické vedenie rodiny za účelom zlepšenia komunikácie medzi rodičmi, zníženia napätia medzi rodičmi. Do času rozhodnutia vo veci starostlivosti o maloletú Q. odporúča, aby sa stretávanie s otcom odohrávalo za prítomnosti matky, aby sa minimalizovala možná traumatizácia dieťaťa separáciou od matky v napätej a stresujúcej situácii.

Charakteristickým znakom predbežného opatrenia je jeho potrebnosť. Osvedčenie potrebnosti vydania predbežného opatrenia vždy zabezpečuje ochranu porušeného alebo ohrozeného práva účastníka konania. Toto zabezpečenie spočíva vo vytvorení situácie pre efektívne využitie procesných mechanizmov slúžiacich na to, aby sa pokračovalo v konaní bez ďalšieho porušovania alebo ohrozovania práva, o ochranu ktorého sa žiada aj vo veci samej. I keď vo veci bolo nariadenie predbežné opatrenie, ktorým bol upravený styk otca s maloletou Q., tento bol upravený bez prítomnosti matky. Podľa názoru odvolacieho súdu práve táto skutočnosť je dôvodom, pre ktorý matka podala nový návrh na nariadenie predbežného opatrenia či už formou zákazu styku, resp. upraviť styk otca s maloletou jedenkrát do týždňa v jej prítomnosti. Súd správne vyhodnotil, že pre zákaz styku dieťaťa s otcom nie sú splnené predpoklady, pretože doposiaľ na strane otca neboli zistené také skutočnosti, pre ktoré by mal byť otec z výkonu svojho práva podieľať sa na výchove dieťaťa vylúčený. Odvolací súd sa nestotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, že nemal osvedčené také okolnosti, pre ktoré nie je možné vyhovieť návrhu matky, keď poukázal na fakt, že matka nepodala voči predchádzajúcemu rozhodnutiu odvolanie. Hoci matka nepodala odvolanie voči predchádzajúcemu rozhodnutiu, nemožno týmto odôvodňovať nevyhovenie návrhu. Rodičia maloletého nežijú v spoločnej domácnosti od 13.09.2015 a od tejto doby maloletá žije iba s matkou, ktorej bola predbežným opatrením i ponechaná v starostlivosti. Je preto pochopiteľné, že dieťa je i vzhľadom k svojmu veku (16 mesiacov) citovo naviazané na svoju matku a realizácia styku neprebíhala bez problémov a podľa predstáv matky. Matka osvedčila, že dieťa ťažko znáša odlúčenie od matky neprimeraným plačom (čo môže, ale nemusí byť vyvolané i konfliktmi medzi rodičmi), je táto okolnosť dôvodom na zmenu predchádzajúceho rozhodnutia. S prihliadnutím k vyššie uvedenému odvolací súd dospel k záveru, že úprava styku otca s dieťaťom v prítomnosti matky je potrebná, primeraná a zároveň je v záujme maloletého dieťaťa. Je žiaduce a v záujme dieťaťa, aby bolo v kontakte s otcom a vytváralo si k nemu vzťah, zatiaľ však len v prítomnosti matky, u ktorej má pocit bezpečia.

S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa zmenil spôsobom uvedeným vo výroku tohto uznesenia, podľa § 220 O.s.p..

Toto uznesenie bolo prijaté v odvolacom senáte počtom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.